

Signalementen Week 12

Kort en goed (of niet)

En de ideale staatsman volgens Cicero.

Cicero was geen vriend van de democratie.

De laatste tijd lijkt de regeerbaarheid van Nederland in het geding te komen. Dan wordt het interessant de blik te richten op denkbeelden van klassieke auteurs, zeker in de Week van de Klassieken, die donderdag is begonnen. **Hoe je een land bestuurt** bevat politieke teksten van Marcus Tullius Cicero (106-43 v.Chr.), groot Romeins denker en schrijver, maar volgens hemzelf vooral: groot staatsman. Vertaler Rogier van der Wal heeft een keuze gemaakt uit Cicero's politieke traktaten, brieven en speeches, en die in een tiental rubrieken ondergebracht. Soms voorspelbaar ('De ideale staats-

vorm'), soms verrassend ('Betrouwbaarheid'). Of Nederlandse politici veel aan deze uitgave hebben is de vraag. Cicero is geen vriend van de democratie en zijn beeld van de ideale staatsman lijkt meer een verkapt zelfportret. De culturele en politieke context is wezenlijk anders: het antieke Rome is geen Den Haag vandaag. Maar misschien is dat juist goed. Denkbeelden uit een andere periode kunnen in ruimere zin de gedachten voeden. In het hoofdstukje 'Burgerrecht en immigratie', bijvoorbeeld, benadrukt Cicero de verwantschap van alle mensen en lijkt hij het zelfs even op te nemen voor buitenlanders. Een lijstje met alle geselecteerde passages ontbreekt helaas.

Vincent Hunink

Marcus Tullius Cicero

Hoe je een land bestuurt
Uit het Latijn vertaald door Rogier van der Wal.
ISVW uitgevers;
120 pagina's;
€ 12,50.